

SVOBODNA SLOVENIJA

Año (Leto) XIV. (9)
No. (Štev.) 26.

“ESLOVENIA LIBRE”

BUENOS AIRES.
27. JUNIJA (JUNIO) 1957

Dva obiska

Kmalu bo dvajset let, odkar je Avstrijec Hitler vkorakal v “osvojenji” Dunaj. Na čelu armade, katere udarnost se ves svet tedaj še ni dobila zavedal, kot predstavnik “novega socialnega reda” je Hitler tedaj obljubil svoji domovini raj v “tisočletnem nemškem Reichu. Tiste dni so se meje nemške nevarnosti pomaknile ob naše meje in strah, ki smo ga kot narod čutili stoletja in stoletja, je našel v čedah in tankih nemške armade dokončno obliko germanske groze, kateri smo bili kot narod, lastnik drobnega kosa zemlje sredi Evrope, na poti. Ura našega narodnega življenja se je pomaknila na pet minut pred dvanajsto in samo svetovna vojna je sanje bivšega podoficirja razblinila v nič.

Da pa se je Hitler mogel sčasoma dokopati do naših meja, je moral nekaj let prej spodnesti katoliškega kanclerja Dollfusa. Tudi ta je bil kljub svojim številnim napakam in pogosto napačnemu pojmovanju katolištva Führerju na poti.

Te dni je katoliški kancler Adenauer prišel na prvi uradni obisk na Dunaj: brez vojske, brez blestečih parad, brez bobnečih gesel, brez slehernih sanj o “priključitvi”. Tja je prišel kot mož, ki je iz pepela dvignil Nemčijo, ji s svojim kršč. demokratičnim programom dal nov obraz in jo s štabom svojih sodelavcev popeljal v obdobje gospodarskega blagostanja, kakor ga pod Hitlerjem Nemčija nikoli ni poznala. Prišel je na Dunaj med “nevtralne” Avstrijce, da se z njimi pomeni o bodočih odnosih obeh narodov, bratov po krvi, po miselnosti in po težnjah, čeprav bodo mnogi Avstrijci poudarjali, da oni niso Nemci.

Tudi Adenauer je prišel osvajat. Ne zemljo, še manj zasluževat prebivalstvo, pač pa pridobivat za idejo, kateri je od vsega začetka ostal zvest: sredi Evrope nevtralnega prostora ni in ga Evropejci ne smejo dovoliti. Treba se je odločiti, kajti nevarnost sovjetskega nasilja je za Evropo prav tako aktualna danes, kakor je bila sredi druge svetovne vojne ali pa po njej, če ne še bolj. Adenauer sicer veruje v miren razvoj dogodkov, veruje, da bo tudi na miren način prišlo do združitve obeh Nemčij, obenem pa niti za hip ne dvomi, da je usoda Nemčije zapečaten — in z njo usoda Evrope — ako zahod pokaže preveč popustljivosti. Adenauer ni prišel nagovarjat Avstrijce, naj zapuste svojo, pred nedavnim časom pridobljeno in od vsega sveta priznano nevtralnost. Takšno nagovarjanje ne bi imelo niti smisla in tudi stvari ne bi koristilo, kajti patriarh nemške kršč. demokracije prav dobro ve, da je Avstrija vse preveč majhna, da bi mogla kakorkoli vplivati na razvoj dogodkov spriču borbe dveh kolosov za oblast v svetu. Obisk na Dunaju je Adenauer po vsej verjetnosti izrazil za to, da bi tudi Avstriji, ki so pri Sovjetih precej dobro zapisani, sami na lastna ušesa slišali njegovo mnenje, da “je nemška nevtralnost popolnoma brez smisla, posebno še v času dalekovodenih izstrelkov”. On se namreč zaveda, da je evropski prostor tako majhen, da bi ga kakršni koli spopad razdeljal v nič, da pa je obenem tako gospodarsko važen, da niti sovjeti niti zahod ne moreta iti preko njega.

Adenauer se zanaša na sklepe konference o postopni razorožitvi odn. trenutnem prenehanju poizkusov z atomsko bombo. Od teh sklepov naj bi po njegovem bila odvisna tudi dobočnost Evrope. Sam pa sila dobro ve, da je s svojo železno vztrajnostjo, z neprimer- no boljšim poznavanjem nemstva kakor Hitler in še boljšim poznavanjem Evrope kakor vsi III. Reichovci skupaj pripeljal Nemčijo na vodilno mesto. Priboril je premaganim Nemcem enakovredno pravnost in spoštovanje v vsem svetu, pridobil Posarje in se sprijateljil z Avstriji, postavil temelje Združenji Evropi skupaj s Schumanom in De Gasperi- jem ter Spaakom in drugimi, postavil svet pred dejstvo, da “Zahodna Nemčija s svojim blestečim gospodarstvom in silno gospodarsko močjo ne bo nikoli padla pod kontrolo ZSSR, čeprav bi bila ta močnejša kakor USA”. kakor je sam dejal na Dunaju.

PRISILJENA SVOBODA

V Pekingu so objavili tajni Maocetungov govor, v katerem je priznal, da “obstojajo gotova nasprotja med vlado in ljudskimi množicami” v komunistični Kitajski. Poudarjal je, da “bi bil sleherni poskus zadušiti ta nasprotja z nasilnimi sredstvi neučinkovit in škodljiv. Vere ne moremo odpraviti z državnimi uredbami, niti ne moremo prisiliti ljudi, da verujejo. Ne moremo prisiliti ljudi, da prenehajo biti idealisti, kakor jih ne moremo prisiliti, da bi sprejeli marksizem. Za ureditev teh problemov moramo uporabljati demokratiške metode, metode debate in kritike.”

V nadaljnjih izjavah je Maocetung priznal, da je madžarska vstaja povzročila v komunističnem bloku velike razpoke in napetosti in da so “nekateri že začeli misliti na dvostrankarski sistem, podoben onemu na Zapadu. Mnogi ljudje v naši deželi so z veseljem zasledovali upor na Madžarskem in upali, da se bo kaj podobnega zgodilo tudi pri nas, da bo na tisoče in tisoče ljudi demonstriralo proti pekinški vladi,” je nadaljeval Maocetung, toda zaključil to izjavo: “Kaj takega nasprotuje koristim naših ljudskih množic!”

Z ZSSR bo rdeča Kitajska ostala povezana v trdnem prijateljstvu ter je to podlaga vse njene politike. Najhujša razredna borba je na Kitajskem končana, toda ne povsem zaključena. “Medtem, ko široke ljudske množice pozdravljajo novi sistem, pa se še niso povsem privadile nanj. Mnogi desničarsko usmerjeni ljudje ne razlikujejo med nami in sovražnikom in smatrajo za sovražnika naše ljudi. Mnogi levičarsko usmerjeni ljudje pa delajo obratno. Toda to ni nevarno, kajti tok stvari bomo obrnili v našo korist in se otesili birokracije, ki je kriva mnogega zla v našem sistemu...”

S temi svojimi izjavami, ki jih Maocetungu narekuje nevzdržnost domačega položaja, pa je poglavar rdeče Kitajske našel več ugodnih odzivov tako v Aziji kakor tudi na Zapadu. Zlasti Indija in Anglija se trudita, da bi Maocetungove besede jemali kot iskrene in menita, da Maocetung v resnici namerava obrniti hrbet Sovjetski zvezi in nastopiti svojo pot. Mnogi Angleži in Indijci hočejo to verjeti, v upanju, da bo priznanje rdeče Kitajske kot enakovredne članice narodov, združenih v ZN, privedlo do zmanjšanja napetosti na Daljnem Vzhodu.

Kot rezultat nedavno objavljenih Maocetungovih izjav o nasprotjih znotraj kitajske KP in o navideznih nesporazumih in razlikah med kitajskim in sovjetskim komunizmom, mnogi menijo, da je rdeča Kitajska na poti razkola v komunističnem bloku, ki bo privedla do končnega razdora sovjesko-kitajske zveze.

Toda jemati komunistične izjave tako, kakor izgledajo na prvi pogled, je vedno nevarno. Maocetung je bil prisiljen tako govoriti in pričeti s svojo kampanjo Čengfeng (popravljanje napak) zaradi težkega političnega in gospodarskega položaja v državi. Maocetungov manevar spominja na podoben položaj v ZSSR kmalu po končani revoluciji leta

Ve pa tudi Adenauer, čeprav tega še nikoli ni javno povedal, da je vsaj trideset let preveč star. Ta zavest je toliko močnejša, koliko je lahko vsak trezno misleč Evropejec prišel danes do spoznanja, da je v Adenauerju vstal človek, ki bi utegnil ustvariti in do konca izpeljati Združeno Evropo, kakor je ni bilo od Karla Veliškega dalje. V tej novi Evropi bi vodilno vlogo igrali Nemci, s svojo tehniko, pridnostjo, požrtvovalnostjo; takšni novi Evropeji se zlepa kateri narod ne bi mogel dolgo ustavljati. In usoda malih narodov, kakor je naš, bi bila, na dolgo roko gledano, odvisna samo od tega, koliko bi v praksi veljala načela kršč. demokracije o bratstvu in ljubezni ter medsebojnem spoštovanju. Upati je torej, da je v Adenauerju več kristjana kakor Nemca, upati tudi, da njegov zgled ne bo ostal brez posnemovalcev tako v njegovem narodu kakor v drugih, katerih teža je ob napačni opredelitvi sil in idej lahko smrt malih narodov v Evropi.

1917. Takrat je Lenin “zašel” na stranpot in govoril o svoji verziji marksističnih načel.

V podobnem položaju se je znašel tudi sovjetski režim po Stalinovi smrti. Razširila se je lakota po državi, kakor jo danes doživlja rdeča Kitajska. Proti komunistični stranki se je pričel pojavljati močan odpor, kakor se to danes dogaja v rdeči Kitajski. Zato je Maocetung našel potrebo po nujnem sodelovanju z narodnim elementom, ki ga on imenuje “narodna buržuazija”, t. j. ostanke narodnih kapitalistov. Lenin je imenoval svoje tozadevne ukrepe “novo gospodarsko politiko.” Dovolil je “svobščine” podobne tem, ki jih dovoljuje danes Maocetung. Ta politika mu je služila, da je prišla opozicija na dan, dokler-

Manevri med atomskimi velesilami

Položaj na razorožitveni konferenci v Londonu se z vsakim dnem bolj zapleta. Pred nekaj dnevi je Eisenhower izjavil, da prepoved atomskih poskusov ne bi bila možna brez istočasne prepovedi uporabe atomskega orožja v morebitni bodoči vojni, ter je obe izjavi navezal na problem splošne razorožitve. Nekaj dni zatem pa je izjavil, da je začasna prepoved, kakor jo n. pr. predlaga ZSSR, možna, ne da bi prej prišli do popolnega sporazuma o razorožitvi. Stassen, glavni ameriški delegat na tej konferenci, pa se istočasno trudi doseči sporazum, po katerem naj bi istočasno prenehali z atomskimi poskusi in z izdelovanjem atomskega orožja za gotovo dobo.

Anglija nasprotuje smeri, v katero vodijo sedanja pogajanja v Londonu. Ta država je pravkar prišla z oboroževanjem svojih vojaških sil z atomskim orožjem. Vsi njeni vojaški načrti za prihodnja štiri leta slonijo na atomski obrambi.

Tudi Francija nasprotuje smeri, v katero vodijo londonska pogajanja. Ta država pravkar prehaja v dobo atomske produkcije in si ne želi, da bi se znašla v položaju, ko bi veliki trije prepovedali produkcijo atomskega orožja prav v trenutku, ko bi ona že imela v rokah svojo atomsko bombo, ter bi tako za vedno ostala četrtorazredna vojaška sila.

USA se nahaja sredi presnavljanja svojih vojaških sil v atomske udarne enote, za dober korak naprej od Anglije. ZSSR je izkoristila predlog o prepovedi atomskih poskusov v propagandne svrhe, ker se zanaša, da so taki predlogi priljubljeni med majhnimi narodi, ki se boje negotovosti zaradi deževanja atomskega prahu in ker dokazuje vsa človeška zgodovina, da tekma v oboroževanju v takem obsegu, kakor je današnja, ne vodi drugam, kakor v novo vojno.

Zaradi teh dejstev in zaradi nenadne spremembe Eisenhowerjevega stališča do prepovedi atomskih poskusov postaja vsak dan jasnejše, da v Londonu velesile pridobivajo čas za povsem drugačne namene, kakor naj bi jih imela razorožitvena konferenca.

USA in njeni zapadni zavezniki imajo izdelan razorožitveni program, katerega glavne točke so: 1) Konec produkcije atomskega orožja vseh vrst, pod strogo kontrolo; 2) uporaba vsega atomskega materiala za mirnodobske svrhe; 3) prenehanje vseh atomskih poskusov; 4) nobena država, ki še nima atomske bombe, naj ne nadaljuje s poskusi v tej smeri. Če bi dosegli sporazum v teh točkah, potem so zapadni zavezniki pripravljeni na sporazum o prenehanju atomskih poskusov, ker bi bilo potem relativno lahko kontrolirati in nato uporabljati izkušnjo, ki bi jo dobili, za poskus ustanovitve kontrolnega sistema popolne razorožitve.

Toda ta program je skoro nedosegljiv v razmerah, v kakršnih se danes svet nahaja. Hruščev je to potrdil, ko je dejal, da ni mogoče sestaviti programa, ki bi onemogočil tisti državi, ki to hoče, postati napadalec.

Na drugi strani ta program popolnoma nasprotuje današnjim vojaškim potrebam Anglije, Kanade in USA ter političnim in vojaškim potrebam Francije.

Zmanjšanje vojaških sil, ki jih je USA pred kratkim predlagala v Londonu, so zapadni zavezniki predlagali že

ni bila komunistična stranka zopet dovolj močna, da jo je neusmiljeno pokončala in vzpostavila svojo kruto avtoriteto. Takrat so tkzv. svobščine znova popolnoma izginile.

Maocetungova Kitajska se nahaja v velikanskih gospodarskih težavah. Dobivati bi morala mnogo več pomoči od ZSSR, kakor je dobi. Zato bi bilo naivno gledati na Maocetunga kot vodjo, ki vodi Kitajsko v stran od marksističnoleninističnih načel in v dobo svobode. Maocetung sam je istočasno, ko je govoril o “svobodi”, znova potrdil svojo pripadnost leninizmu. Če je kaj obsodil, je bila le obsodba neprimernih stalinističnih metod, kakor so storili v ZSSR. Sedanja moskovski režim, ki tudi preživlja notranje krize, tudi obsoja stalinistične metode in dovoljuje več, kakor sam imenuje, “svobodnega debatiranja.”

lansko jesen, toda jih je odklonila ZSSR. Pozneje je ZSSR izjavila, da bi te predloge bilo mogoče znova proučiti in dodala nekaj svojih tozadevnih načrtov.

ZSSR že devet let postavlja svoje predloge o zmanjšanju vojaških sil, toda v odstotkih, ne v številkah. Začela je s predlogom o 30 odstotnem zmanjšanju vseh vojaških sil in orožja in o popolni prepovedi atomskega orožja, v času, ko je USA že imela nakopičene atomske bombe, ZSSR pa še nobene.

Leta 1952 je USA predlagala omejitov svojih vojaških sil in vojaških sil ZSSR in rdeče Kitajske na en do pol milijonov mož za vsako, Anglija in Francija pa naj bi obdržali vsaka po 850.000 mož. ZSSR je ta predlog odločno odbila. Lansko jesen je USA dala nov predlog, po katerem naj bi Anglija in Francija zmanjšali svoje oborožene sile še za 100.000 mož vsaka. Sedaj USA predlaga število dva in pol milijona mož za USA, ZSSR in rdečo Kitajsko kot prvi korak k nadaljnjemu zmanjšanju števila oboroženih sil, ki naj bi se začelo po ugodni rešitvi političnih problemov, kakor je n. pr. združenje Nemčije. Ta ameriški predlog sloni na teoriji, da si ZSSR želi vzdrževati manjše število oboroženih sil, ker potrebuje svoja denarna sredstva za poljedeljski in gospodarski razvoj.

Toda zapadna obveščevalna služba je ugotovila, da ZSSR ni zmanjšala svojih oboroženih sil za 1,8 milijona mož, kakor je objavila lansko leto, čeprav bi tudi tako ostala sila z največjim številom vojske. To pomeni, da ZSSR še vedno upa na odstotno zmanjšanje števila oboroženih sil, s čemer bi, če bi do tega prišlo, razlika med oboroženimi silami zapada in ZSSR bila še večja, kakor v prejšnjem slučaju.

USA v svojih zadnjih predlogih ni o-

IZ TEDNA V TEDEN

Združene Ameriške Države so razveljavile premirje iz leta 1953, sklenjeno na Koreji. Ugotovile so, namreč, da so med tem Severni Korejci navozili na svoje področje velike količine moderne orožja. To bodo sedaj storili tudi ZN ter bodo poslali v Južno Korejo najmodernejše ameriške orožje. Južnokorejska vlada je pa odredila pripravno stanje svoje vojske, da je ne bi komunisti iz severa presenetili z novim napadom.

Predsednik italijanske republike Gronchi je po neuspehih poizkusih za sestavo nove koalicijske vlade zadnje it. krizo rešil tako, da ni sprejel ostavke, ki jo je podal predsednik samo krščansko-demokratske vlade Adone Zoli.

V Baltičnem morju se zbira sovjetska vojna mornarica na velike vaje. Angleška vlada jih spremlja z napeto pozornostjo.

Skupina uglednih angleških pravnikov je pred svetovno javnostjo obtožilo sed. Kadarjevo madžarsko komunistično vlado zaradi nasilja, ki ga izvaja nad madžarskim ljudstvom. V obtožbi navaja, da so kom. nasilniki na Madžarskem od meseca oktobra do danes pobili od 2 — 2.500 madžarskih borcev za svobodo, 15.000 upornikov, ki so jih pustili po zadušeni vstaji na svobodi, so v zadnjem času spravili v zapore, v katerih čaka na obsodbo že 20.000 svobodoljubnih Madžarov. V sovjetsko zvezo pa pošilja v koncentracijska taborišča vedno

“SIN LA VERDAD LA LIBERTAD NO PUEDE EXISTIR”

afirma general Aramburu en su felicitación a la United Press

La Agencia Noticiosa United Press cumplió el viernes pasado cincuenta años de su existencia. En tal ocasión dirigentes de todo el mundo han enviado a la United Press sus felicitaciones por la función que ha desempeñado en la atención exacta e imparcial de noticias en todo el globo.

El presidente de la República Argentina, general Pedro Eugenio Aramburu, envió a la United Press el siguiente mensaje con motivo de la celebración del cincuentenario de la agencia:

“Saludo cordialmente a United Press al cumplir cincuenta años de labor ininterrumpida y hago votos por que continúe defendiendo a la verdad, sin la cual la libertad no puede existir.”

“BREZ RESNICE SVOBODA NE MORE OBSTOJATI”

naglašja predsednik general Aramburu v čestitki United Press

Informativna agencija United Press je prejšnji petek slavila 50. letnico svojega obstoja. Ob tej priložnosti so ji poslali svoje čestitke državni poglavarji iz vsega sveta ter se ji zahvalili za njena točna in nepristranska poročila, ki jih pošilja v svet.

Predsednik argentinske republike general Pedro Eugenio Aramburu je poslal agenciji United Press za njen petdesetletni delovni jubilej naslednjo pozdravno brzojavko:

“Ob 50 letnici neprekinjenega dela prisrčno pozdravljam agencijo United Press. Želim, da bi nadaljevala s svojim delom in z njim branila resnico, brez katere svoboda ne more obstojati.”

menjala rdeče Kitajske, ker meni, da bi bilo mogoče priti do sporazuma o vojaških silah te države, ko bi že dosegli sporazum z ZSSR.

Zapad na konferenci v Londonu tako zopet prehaja na vprašanje omejitve oboroženih sil, ki ga je začasno potisnil na četrto stopnjo na lestevici razorožitvenih problemov, t. j. za prepoved atomskih poskusov, prepoved izdelovanja atomskega orožja in zračno kontrolo. Trenutno je problem zmanjšanja oboroženih sil za zapad potreben hitrejšre rešitve, kakor ostali trije.

Mnogi člani organizacije ZN, predvsem majhne države, poagoma ugotavljajo, da se konferenca razorožitvenega odbora ZN, ki se dolge mesece vleče v Londonu brez otipljivega konca, spreminja v velike manevre med tremi atomskimi velesilami, ki se zaenkrat še vodijo za zeleno mizo.

nove transporte z nezanesljivimi elementi.

V Italiji je zaradi hudih naličev reka Pad tako narasla, da je porušila več jezov ter poplavlja ogromne površine obdelanega polja. Tudi več naselij je poplavljenih.

Italijanska in francoska vlada sta se sporazumeli, da bosta pod goro Mont Blanc zgradili 12 km dolg predor za cestni promet. Z deli bodo v najkrajšem času pričeli. Bo to najdaljši predor na svetu.

Poljski kardinal Wiszinski se je po enomesečnem bivanju v Rimu vrnil v Varšavo, kjer so mu priredili verniki navdušen sprejem. Pri Telovski procesiji, ki jo je vodil kardinal Wiszinski, je pa bilo 300.000 ljudi.

Komunistični Kitajski grozi lakota. Zaradi velikih letošnjih poplav je bil ves prvi pridelek uničen. Pomanjkanje hrane je tolikšno, da ljudje uživajo travo, pa niti te ni več zadosti. Zaradi lakote je prizadetih na milijone ljudi.

Urugvajska vlada je odredila internacijo za 14 biv. argent. peronističnih funkcionarjev. Poročilo navaja, da so prekršili določila zakona o azilu.

Jugoslovanski princ Tomislav Karađorđević se je civilno poročil z nemško princezo Margarito Badensko 5. junija t. l. Častni gost na poroki je bil britanski princ Filip, soprog brit. kraljice Elizabete in stric neveste.

"NACIONALNEGA KOMUNIZMA NI!"

je naglasil Josip Broz Tito v govoru na Brionih

V drugi polovici aprila se je v Domu garde na Brionih sestal plenem Socijalistične zveze delovnega ljudstva Jugoslavije, ki jo vodijo isti ljudje kot zvezo komunistov Jugoslavije. Razlika je samo ta, da je Tito formalno predsednik Soc. zveze delovnega ljudstva, v Zvezi komunistov je pa po starem komunističnem načelu generalni tajnik, ki ima v svojih rokah združeno vso oblast.

Jug. komunisti so se Soc. zveze delovnega ljudstva zlasti posluževali za vzpostavljanje stikov s posameznimi socialističnimi strankami na zahodu. V zadnjem času so titovci znova povečali akcijo, da bi prišlo do tesnejšega sodelovanja med njimi in zahodnimi socialisti in da bi končno dosegli, da bi titovce kot "socialiste" sprejeli v socialistično internacionalo. Temu namenu je služil tudi plenem Soc. zveze delovnega ljudstva. Na njem so obravnavali vprašanja, ki so bila drugače pridržana za sestanke Centralnega komiteja Zveze komunistov. S tem so hoteli tej organizaciji dati samo večji pomen. To so storili komunisti preračunano, da bi si olajšali propagando v zahodnih demokratskih državah, v katerih so vplivne socialistične politične stranke, in da bi končno dosegli tesnejšo povezavo med njimi in jugoslovanskimi komunisti.

Na plenarnem sestanku Soc. zveze del. ljudstva Jugoslavije so govorili vsi glavni komunistični funkcionarji: Tito, Ranković, Kardelj. Glavni referat je imel Ranković. Govoril je obširno o političnih in organizacijskih vprašanjih Soc. zveze. V ta referat je zajel sed. jug. zunanjo in notranjo politiko, kmetijstvo in združništvo, "okrepitev okrajev in občin", ku turno prosvetno dejavnost pod komunisti in končno tudi tisk.

Tu je naglašal, da poleg dnevnega tiska dobivajo vse večji pomen in vlogo tudi drugi listi in časopisi, zlasti krajevni. Takih listov je danes pod komunisti 70. Omenjal je, da so novinarji svobodni v izbiranju in obdelovanju informacij. Toda po Rankoviću so pri takem svobodnem razvoju "morale nujno priti do izraza tudi nekatere idejne pomanjkljivosti, pa tudi negativne težnje, ki so se pojavile več ali manj od časa do časa". Te "slabosti" so po Rankoviću "izraz določene idejne zaostalosti posameznih novinarjev in njihove nezadostne politične družbene aktivnosti, prav tako pa tudi nekaterih pojmovanj in mnenj, da so novinarji absolutno samostojni, izolirani in neodvisni družbeni in politični činitelji". Vsem tem novinarjem, ki bi radi svobodno pisali pod komunisti, Ranković razlaga, kako si komunistem predstavlja tiskovno svobodo. Pravi jim: "Tisk v Jugoslaviji ni uniformiran, vendar pa je socialističen". Zato morajo "novinarji imeti vedno pred očmi odgovornost, ki je posledica njihove vloge borcev za socializem na področju novinarstva. Zato se morajo politično in idejno dvigati, budno spremljati in proučevati našo notranjo in zunanjo politično smer, ker je to glavni pogoj za pravilno pojasnjevanje dogodkov".

Konkretnější v svojem očitku na novinarje je bil Tito, ki je dejal, da je bilo na kongresu novinarjev "nekaj posameznikov, ki so hoteli vsiliti kongresu svoja nepravilna pojmovanja o vlogi novinarja". Po Titovem mnenju je tu prišlo "do nekakšnega prodora nekaterih ljudi". V nadaljnjih izjavah Tito pove kakšen naj bi bil "prodor", ko omenja, da je sedanja Jugoslavija od zahoda mnogo prevzela in bo še prevzela, nato pa takoj izjavi: "Toda prevzemati od zahoda družbene elemente iz današnjega sistema, kakršni so na zahodu in jih prenašati v naš socialistični družbeni sistem, bi pomenilo ne samo razredčenje tega, za kar smo dajali kri naših mož, deklet in otrok, naših borcev, temveč več kakor to — ustvarjanje stanja, o katerem ne bi mogel reči, da je anarhizem, ki pa vodi k nečemu, kar nima zveze z urejenim državnim organizmom, z močnim notranjim sistemom". Tito pravi, da "nima nič proti svobodnemu razvijanju misli, toda so določene stvari, ki so splošne in ki morajo biti splošne". Tu je pa treba pisati tako, kakor je ukazano od komunistov.

Titov govor je bil zanimiv še z druge strani. V svojem zunanje-političnem prikazu je bil zelo mehak o naštevajanju sovjetskih napadov. Ponovno je navajal, da je sovjetskim funkcionarjem dejal, da morajo biti glede zboljšanja odnosov med obema državama strpnji, ker da se bodo razmere počasi izboljševale.

Hruščeva v tej zvezi pohvali, ker je omenjal potrebo po zboljšanju odnosov z Jugoslavijo, Suslovu je pa očital, da odnose med obema državama zopet slabi s svojim napadom na Jugoslavijo zaradi njenega "nacionalnega komunizma". Tito je tu vzkliknil: "Prosim Vas, tovariši, ali ne bi bilo nesmiselno, če bi odgovarjali na to in se branili, da nismo sovražniki komunizma? Saj smo komunisti! Nacionalnega komunizma ni! Prevzel je terminologijo (Suslov, op. ur) raznih zahodnih novinarjev, ki so izkonstruirali termin "nacionalni komu-

Škof dr. Gregor Rožman na obisku v Angliji

V zadnjih dveh številkah Svobodne Slovenije smo objavili poročila o škofu vedno odhodu na obisk v Evropo, o njegovem bivanju v Angliji ter prihodu in obiskih v Parizu. To poročilo smo prejeli po pošti v nekaj dneh in smo ga v Svobodni Sloveniji tudi objavili. Med tem pa je poročilo našega prijatelja iz Anglije na pošti nekje obitalo in smo ga dobili šele te dni. Zato ga z zamudo tudi objavljamo.

Škof dr. Rožman trenutno obiskuje rojake v Franciji in Belgiji. Iz Pariza se je najprej podal k Msgru Valentinu Zupančiču v Pais de Calais, od tu je pa odšel na obiske k slovenskim izseljenim duhovnikom Rev. Zdravku Revnu in Rev. Vinku Zaklju v Belgijo ter Msgru Stanku Grimsu v Merlebach-Moselle. Od tu se bo Prevzvišeni podal na obisk k rojakom na Nizozemsko, kjer vodi med njimi dušno pastirstvo Rev. Vinko Flek.

London, 10. junija.

V domovini sta bila škofov obisk in birma vedno velik farni praznik. Še v večji meri velja to sedaj v tu in, ko slovenski begunci še z mnogo večjim veseljem sprejemajo in pozdravljajo svojega škofa, ki z njimi deli begunsko usodo. Slovenci, naseljeni v Britaniji, so z veseljem sprejeli novico, da se bo škof dr. Rožman na svoji poti v Evropo ustavil tudi v Londonu, obiskal Slovence in njihove družine ter birmal tukaj rojene ali iz domovine došle slovenske otroke.

Prevzvišeni gospod škof je prispel iz New Yorka v London z letalom v soboto 1. junija z več kot osemurno zamudo. Nad Atlantikom je na enem motorju štirimotornega letala nastala okvara, zaradi česar se je pilot moral vrniti proti suhi zemlji, in sicer na Fundlandijo. Tam je s svojim letalom in potniki srečno pristal na letališče Gander, ki je bilo važno zavezniško letalsko oporišče v zadnji svetovni vojni. Po izvršenih popravilih na motorju, se je letalo po daljšem postanku zopet dvignilo in odletelo preko morja ter ob pol osmih zvečer pristalo na modernem, toda še ne popolnoma dovršenem, londonskem letališču. Tam sta zastopnika londonskih Slovencev sprejela in pozdravila vsega nasmejanega in kljub dolgi vožnji svežega prevzvišene ga gospoda škofa.

Naslednji dan, v nedeljo, je gospod škof zgodaj v dopoldanskih urah obiskal Slovensko hišo, kjer se je zbral kar lepo število izven Londona živčih Slovencev. Škof jim je v bližnji kapeli žosističnih duhovnikov pridigoval in maševal, nato pa z njimi ostal v domačem razgovoru do popoldanskih ur, ko se je v župnijski cerkvi sv. Ane vršila popoldanska cerkevna slovenost. K tej slovenosti je prihitela skoraj petina vseh po celi Britaniji raztresenih slovenskih beguncev. V Britaniji se na enem mestu že dolgo ni škofovo toliko slovenskega življa kot ob škofovem obisku. Slovenci so se z veseljem odzvali povabilu, naj v kar največjem številu pridejo v London, da bodo po mnogih letih življenja v begunstvu zopet videli in slišali svojega škofa.

Po govorniško in vsebinsko dovršeni pridigi je škof ob asistenci tukajšnjega slovenskega župnika č. g. Ignacija Kunstlja in kaplana pri župnijski cerkvi šestim slovenskim otrokom — dveh ma dekoma in štirim deklicam — podelil zakrament sv. birne. Slovenost se je zaključila z litanijami in blagoslovom. Zbrani Slovenci in Slovenke so v cerkvi prepevali naše znane cerkvene pesmi. Slovenost je na vse pravila globok vtis, saj je odraslim priklicala v spomin vse one lepe dogodke v cerkvenem letu, ki so jih v domovini tako lepo proslavili ali.

Po cerkveni slovenosti se je v župnijski dvorani na čajanki zbrala pisana slovenska družba vseh poklicev — od zdravnikov do rudarjev — in vseh starosti — od 75 letne stare mame pa do 20 mesečne vnukinje, ki je v trenutku, ko je v dvorano stopil gospod škof, krepko

vlakla svojo stekleničico mleka. Škof je tam doživel živahen pozdrav, nakar ga je s kratkim nagovorčkom pozdravila birmanka Nadica Rožmanova in mu izročila šopek nageljnov. Škof je bil vidno vesel in se zanimal za svojo soimennjakinjo, ki mu je pogumno odgovarjala na stavljenja vprašanja. Prevzvišeni se je nato skoraj z vsakim posebej prijazno razgovarjal, proizvedoval po njihovem delu in življenju. Proti koncu čajanke so v dvorano prispeli tudi farani župnije sv. Ane in domači župnik jim je predstavil našega škofa ter jim na kratko opisal usodo slovenskih beguncev in njihovega begunskega škofa, ki obisku je svoje vernike, raztresene po vseh kontinentih sveta.

Ponedeljek je škof porabil za obisk nekaterih družin v Bedfordu in njegovi okolici. V Bedfordu samem je obiskal družini Jožeta Rehbergerja in Mihata Rehbergerja, Klemenčičeve in Gregorčeve, v Wootonu blizu Bedforda pa Rožmanove in Frasove. Med svojim bi-

vanjem v Londonu je škof obiskal stanovalce v Slovenski hiši, in Sekolčeve, v Chigwelu pa Lavrenčičeve in Žebotove. Povsodi se je živahno zanimal za razmere, v katerih živijo naši ljudje, za njihove poklice, za vzojo otrok, njihovo šolanje in udejstvovanje izven šole v morebitnih organizacijah in klubih. Zlasti ga je zanimalo, kako se otroci učijo angleščine in koliko obvladajo svoj materin jezik.

Naslednji dan je škof porabil za obisk pri papeževem delegatu nadškofu O' Hari, ki ga je pridržal na kosilu in na dolgem razgovoru. Popoldne si je Prevzvišeni ogledal veličastno katoliško katedralo v Westminsteru, Britanski muzej in bežno tudi londonsko velemosto.

V sredo je Prevzvišene v klubu Kolumbovih viteзов, v katerem je stanoval, obiskal tudi dopisnik uglednega katoliškega lista "Universe", ki je v svoji predbinkoštni številki objavil poročilo pod naslovom "Na 18 let obsojeni škof na obisku v Vel. Britaniji". V poročilu dopisnik omenja, da je ljubljanski škof prišel v Britanijo, da obišče vsaj nekatere od v Britaniji živčih 600 Slovencev, ki so, potem ko so komunisti prevzeli oblast, morali zapustiti svojo domovino. List poroča, da je dr. Rožman bil prvi škof, ki je bil obsojen od kakega takomenovnega ljudskega sodišča.

V četrtek dopoldne je Prevzvišeni še enkrat obiskal Slovensko hišo, odkoder se je po kosilu v premostu župnika Kunstlja in dveh slovenskih rojakov odpeljal na londonsko letališče. Odtam ga je britansko letalo odpeljalo v Pariz, ki je bil druga postaja na njegovem potovanju po Evropi. Kamorkoli bo prišel — povsodi ga bodo z veseljem sprejeli. Tako so ga pred meseci sprejeli Slovenci v Argentini in pred Binkošti v Angliji.

KOROŠKA

USTANOVITEV SLOVENSKE GIMNAZIJE V CELOVCU

V Celovec je dne 17. maja prišel dekret avstrijskega zveznega prosvetnega ministrstva, ki odreja ustanovitve slovenske gimnazije v Celovcu. S poukom bodo začeli že to jesen v prvih treh razredih. Slovenska gimnazija bo imela v Celovcu svoje prostore v novem poslopju realke v Radetzki strasse, ki je bilo lani izročeno svojemu namenu. Vodstvo slovenske manjšinske srednje šole je bilo poverjeno g. dr. Jošku Tischlerju, ki je po službenih letih najstarejši slovenski srednješolski profesor na Koroškem. Učni načrt se bo od načrtov na drugih gimnazijah le malo razlikoval. Nemščina bo tudi obvezni jezik in ga bodo poučevali prav toliko ur kot slovenščino.

Z ustanovitvijo slovenske srednje šole na Koroškem, je avstrijska vlada končno izpolnila obveznost, ki jo je prevzela s čl. 7 avstrijske mirovne pogodbe, predstavniki slovenske narodne manjši-

ne pa so z njo dobili najlepše priznanje za vsa svoja prizadevanja in napore za uveljavitev pravic slov. naroda, da bi se njegova mladina vzgajala v svojem narodnem jeziku in duhu.

V celovskem gledališču so v začetku maja igrali Verdijevo Traviato. Glavno vlogo je pela članica ljubljanske opere ga Manja Mlejnikova. Celovski listi se za to predstavo napisali, da je predstavljala višek let. operne sezone in da je bila premiera, kakršne že dolgo ni bilo. Umetnica je žela naravnost frenetičen aplavz.

V Glasbenici je priredilo Kat. prosvetno društvo v nedeljo 26. maja materinsko proslavo. Na sporedu je bil nastop mešanega pevskega zbora, otroški prizor "Mamici cvetja" in igra, "Poplačana ljubezen". V šmihlu pri Pliberku je pa istega dne tam. Kat. prosvetno društvo postavilo na oder igro v 6. dejanjih s petjem "Črna žena".

BRALI SMO...

Bes Titovih komunistov zaradi obiska škofa dr. Rožmana v Franciji

V zadnji številki "Svobodne Slovenije" smo poročali o prihodu škofa dr. Gregorija Rožmana v Francijo ter o lepem in navdušenem sprejemu, ki so mu ga pripravili tamošnji rojaki in ugledne francoske javne ustanove. Omenili smo tudi, da so velike simpatije, ki jih je bil deležen Prevzvišeni vse dni svojega bivanja v Parizu zlasti s strani francoske javnosti in vplivnih francoskih osebnosti, šle močno na živce tamošnjemu Titovemu veleposlaniku dr. Alešu Beblerju. Zaradi prihoda škofa dr. Rožmana v Francijo je vložil protestno noto v francoskem zunanem ministrstvu.

Istočasno z oddajo protestne note Titovega diplomatskega predstavnika v Franciji, je začel objavljati doma napade na škofa dr. Rožmana tudi Titov tisk. Tako je glavno glasilo Titove komunistične stranke beograjska "Borba" objavila dne 9. junija t. l. pod naslovom "Ratno zločinu Rožmanu ukazano gostoprimstvo u Francuskoj" in pod naslovom "Jugoslavenska ambasada skrenula pažnju francuskim vlastima, da je prijem Rožmana u suprotnosti s tradicionalnim prijateljstvom dveh zemalja" naslednji napad na škofa dr. Gregorija Rožmana:

"Potpredsednik pariske opštine Roger Rigaud primio je u subotu u graskoj vijećnici izbjeglog ratnog zločinca Rožmana, bivšeg ljubljanskog biskupa, kome su francuske vlasti dopustile ulaz u Francusku, uprkos izričitim upozorenjima jugoslavenske ambasade o

fašističkoj djelatnosti Rožmana i o provokatorskim planovima njegovog sadašnjeg posjeta.

Kako se saznaje, ratni zločinac Rožman, stigao je prije neki dan u Francusku s ciljem, da u centru francuskih iseljenika održi nekoliko propovedi i sastanaka s malobrojnima fašističkim elementima. U krovima jugoslavenskih iseljenika, nastanjenih u Francuskoj, već decenija, ovaj posjet očišten je kao izričito provokatorski gest, usmerjen prije svega na propagandistički efekt i izazivanje incidenta.

Pretstavnici jugoslavenske ambasade u Parizu skrenuli su u petak pažnju nadležnim francuskim vlastima na ove namjere ratnog zločinca i fašističkog suradnika Rožmana i ukazali, da bi njegov prijem u Francuskoj bio u potpunosti suprotnosti s tradicionalnim prijateljstvom i vezama savezništva Jugoslavije i Francuske iz oba svjetska rata. Francuski pretstavnici primili su na znanje ovo upozorenje i obećali, da će sa svoje strane učiniti sve, da spriječe dolazak Rožmana u Francusku.

Međutim, kako javlja službena agencija AFP, ratni zločinac Rožman je primljen u subotu čak i od strane službenih predstavnika grada Pariza. (TANJUG)"

Plasča o tkzv. vojnih zločincih je že stara in vsa obrabljena. Nihče je več ne maza poslušati, zlasti pa še ne, če jo

ARGENTINA

Dne 20. junija, ki je v Argentini obletnica smrti ustanovitelja narodne zastave generala Belgrana in je zato ta dan posvečen narodni zastavi, je predsednik general Aramburu odkril mogočen spomenik narodni zastavi v drugem največjem argentinskem mestu Rosariju. V ta spomenik so položili tudi kosti neznanega argent. vojaka iz osvobodilnih bojev. Slavnost odkritja spomenika je bila združena tudi z veliko vojaško paradom ter raznimi kulturnimi in gospodarskimi prireditvami. Ob odkritju spomenika je imel predsednik general Aramburu lep govor, ki so ga prenašale vse argent. in ostale ameriške radijske postaje. Pri slavnostih so bili navzoči tudi vsi diplomatski predstavniki 21 ameriških republik.

Podpredsednik republike kontraadmiral Izak Rojas je po slavnostih ob odkritju spomenika narodni zastavi v Rosariju odšel na inspekcijo potovanja v Cordobo. Pregledal je vsa javna dela, ki jih tam izvajajo, letalske tovarne in tovarne za izdelovanje avtomobilov Kaiser-Argentina. V Cordobi je imel tudi govor, v katerem je ostro obsodil klevetniško kampanjo proti vladi osvobodilne revolucije s strani vseh tistih, ki ne žele normalizacije demokratskega življenja v republiki. Naglašal je, da vlada nima nobenih zahrbtnih namenov, da pa bo izpolnila vse, kar je napovedala in kar je bil glavni cilj osvobodilne revolucije, t. j. da republiki zagotovi pravo in resnično demokratično politično in gospodarsko življenje. Zato je tem večja odgovornost demokratsko čutečega ljudstva, da pri volitvah odda glasove samo takim, za katere je prepričan, da bodo branili pridobitve osvobodilne revolucije, ne pa kakim demagogom.

Cim bolj se bližajo volitve v ustavodajno skupščino, tem bolj živahno je politično življenje v Argentini. Zlasti Buenos Aires v tem pogledu prednjači, saj ni skoro dneva, da ne bi posamezne politične skupine imele po več javnih zborovanj. Argentinska krščanska demokratska stranka je v zadnjem času tudi razvila živahno politično aktivnost. Za 4. julij je pa napovedala velik shod na Plaza Once, na katerem bodo govorili vsi glavni funkcionarji stranke. V zadnjih dneh je imelo v Bs. Airesu sestanek tudi vodstvo socialistične stranke. V resoluciji, ki je bila sprejeta, ta politična skupina znova nastopa proti verskemu pouku v šolah ter od vlade zahteva, da ne sme biti tesneje povezana z nobeno veroizpovedjo. Zborovali so tudi konservativni demokratje. Na sestanku pa ni bilo soglasnosti in bo del demokratov šel na volitve v ustavodajno skupščino, drugi pa ne. Sprejet je bil tudi sklep naj bi stranka skušala za predsedniške volitve prihodnje leto doseči koalicijo vseh demokratskih desničarsko usmerjenih strank, da bi preprečili, da ne bi bil izvoljen za predsednika kak levičarski kandidat.

V Bs. Airesu bodo začeli graditi dve novi podzemski železnici. Prva bo šla od Parka Patricios do Avde Libertador General San Martin, drugo bo pa vezala mesto Avellaneda s Trgom Constitucion.

Vlada je izdala nov uradniški zakon. Po tem zakonu bodo v državno službo sprejeti uradniki po šestih mesecih dobili stalnost, če bodo v tem času dokazali, da odgovarjajo vsem zahtevam novih zak. predpisov.

Argentina gradi ogromne podzemne silose za shrambo žita. Prvi tak silos so izročili svojemu namenu v mestu Villa Constitución minulo nedeljo. Stal je 25 milijonov pesov, nanj pa lahko spravijo 165.000 ton žita. Gradijo pa še več takih podzemskih silosov. Za njihovo postavitev je določen kredit 400 milijonov pesov, vanje bodo lahko shranili dva milijona ton žita.

V Argentini je bilo v zadnjem času težko dobiti navadno vino lanskega pridelka. Vlada je namreč določila zanj ceno \$ 3.60 za 1 liter. Po tej ceni ga lastniki velikih kletarn niso hoteli prodajati. Spričo trditve, da vina lanskega pridelka ni več, so oblasti izvedle preizkave ter so našle nad 100 milijonov steklenic skritega lanskega vina. Vso to ogromno zalogo vina so oblasti zasigle ter jo sedaj prodajajo na javnih trgih po uradno določenih cenah.

navijajo komunisti. Tako tudi za svobodoljubne Francoze ni bila privlačna in je niso dosti jemali v poštev, kar dokazujejo lepi in pristrčni sprejemi, ki so jih prav v Parizu priredili škofu dr. Rožmanu tako, kakor znajo take sprejeme napraviti svobodoljubni Francozi visokim cerkvenim dostojanstvenikom.

Novice iz Slovenije

V Ljubljani so nedavno razdelili nagrade iz Sklada Berisa Kidriča za razna znanstvena dela in nove iznajdbe. Nagradenci za znanstvena dela v letu 1956 so: Dr. Milan Vidmar za knjigo "Transformatorji" (300.000 din), akademik dr. Ivan Rakovec za delo "Geološka zgodovina ljubljanskih tal" (200.000 din) in Josip Priol za delo "Biologija cvetja, oploide in rodnosti pri jablani" (200.000). Za razprave o razpisanih temah so dobili nagrade: Dr. Aleksander Bajt, ing. Bojan Zalete, Stane Marinič, Jože Zakonjšek, dr. Vilko Vujčič, ing. Janko Sketel, dr. ing. Roman Modic, ing. dr. Marija Rečic, Viljem Praprotnik in dr. ing. Vujica Jevdčević. Nagrade za iznajdbe in tehnične spopolnitve so pa prejeli: ing. Martin Obrar (500.000), ing. Edvard Cilenšek (250.000) in Ivan Zupan (250.000).

V titovini se je nedavno mudila na obisku delegacija italijanske Nenijeve socialistične stranke. Ves čas bivanja v Jugoslaviji so bili gostje ZKJ in Soc. zveze delovnega ljudstva, na poti jih je pa vedno spremljal Vlado Krivic. Na Brionih jih je v svojih dvorih sprejel tudi Tito. V skupnem poročilu o razgovorih med njimi in Titovimi komunisti oboji naglašajo, da je čim večja uspešnost mirovne akcije odvisna od "krepitve delavskega internacionalizma in z od stranjevanjem politike, ki bi bila v kakršnikoli obliki zasnovana na izključnih interesih kakršnekoli države". Po njihovem mnenju resnična demokracija tudi ni mogoča, "če ne odpira poti socializmu in da ni mogoč demokratski razvoj socializma, če ga vzporedno ne spremlja razvoj demokratskih oblik družbe". V izjavi "Slov. poročevalcu" pa so dejali, da "sicer ne morejo dati meritornih ocen" o tem, kar so na kratki poti po državi videli, vendar, da pa lahko izja-

vijo "da jih je najbolj impresionirala trdna volja in odločnost jugoslovanskih ljudi, da grade socialistično družbo na popolnoma novih izkušnjah, ki nimajo precedenta v zgodovini."

Predsednik zvezne komisije za nuklearno energijo je imenoval člane upravnega odbora in znanstvenega sveta instituta "Jožef Štefan" v Ljubljani. Za predsednika upravnega odbora je bil imenovan Boris Kraigher, predsednik izvršnega sveta LRS.

V Sloveniji trenutno obstoja 46 raznih večjih in manjših muzejev. Na seji Sveta za kulturo in prosveto so ugotovljali, da je to število previsoko, zaradi česar trpijo osrednje muzejske ustanove, ker ne dobe zadosti kreditov za normalno poslovanje.

Komunisti v titovini so že sedaj začeli s proslavljanjem 40. letnice sovjetske oktobrske revolucije. Velike proslave so odnosično bodo tudi v Sloveniji. Tako bodo razne založbe izdale celo vrsto nove komunistične literature, v kinu bodo igrali razne sovjetske komunistične filme, časopise že sedaj prinaša članke o tej revoluciji in povečujejo Lenina. V Ljubljani nameravajo po Leninu imenovati tudi kak trg ali pa vsaj ulico.

Pri slovaški založbi "Kultura" v bačkem Petrovcu je izšel prevod Cankarjevega Hlapca Jerneja v slovaščino. To Cankarjevo delo je v slovaščino prevedel Andrej Celovski. S tem je ta Cankarjeva novela bila prevedena v 15. jeziku. Bajje pripravljajo tudi prevode v bolgarščino, kitajščino in bengalščino. Na sestanku Sveta za kulturo in prosveto v Ljubljani so razpravljali o delovanju raznih umetnostnih galerij in v zvezi s tem o raznih umetniških vprašanjih. Ugotovili so, da je obisk raznih razstav v njih premajhen, zlasti, kar se tiče mladine. Zato so sklenili, da je treba resno umetnost še bolj popularizirati, zlasti med mladino ter ji omogočiti strokovno vodstvo po razstavah.

Prešernova družba je prevzela v svojo upravo literarno revijo "Beseda". Prva posledica tega koraka je bila ta, da bo revija sedaj dobivala državno subvencijo, ker se ne bo več dogajalo, kakor se je doslej, da bi namreč "v vsebinskem delu kazala precejšnjo družbeno neodgovornost".

Imenovani so bili: za predsednika komisije za štipendije LRS Marij Pregelj, predsednik komisije za šolo za umetno obrt Zvone Miklavčič, za predsednika Filmske komisije pri SKP ing. Viktor Turnšek. Razrešen je pa bil ravnatelj Narodne in Moderne galerije dr. Karel Dobida, za njegovega namestnika pa imenovan Zoran Kržišnik, za ravnatelja Muzeja narodne osvoboditve pa Milan Bevc.

Dr. Rajko Nahtigal, znani slovenski

slavist, prvi predsednik Slovenske akademije znanosti in umetnosti po njeni ustanovitvi leta 1938, je aprila meseca slavil 80. letnico svojega življenja. Dr. Nahtigal živi kot vseučiliški profesor v p. v Ljubljani, znanstveno se pa še vedno aktivno udeležuje.

"Slovenska proza do Moderne", je knjiga, ki jo je izdala Primorska založba Lipa. So to študije Borisa Paternuja.

Šef prosvetne inspekcije pri OLO Ljubljana Vladimir Cvetko je bil imenovan za direktorja Zavoda za proučevanje šolstva LRS. Dosed. inspektor dela pri republiškem inspektoratu dela Milan Skitek je imenovan za glavnega inspektorja pri istem inspektoratu, načelnik republiške uprave za posredovanje dela Jože Debeljak pa za direktorja iste uprave. Gradbeni svetnik pri Centralnem higijenskem zavodu ing. Franc. Dolničar je imenovan za člana strokovnega sveta IS za urbanizem, stanovanjsko izgradnjo in komunalne zadeve, direktor gozdarske poslovne zveze v Radovljici ing. Jože Osterman pa za člana strokovnega sveta za gozdarstvo.

Na področju ljubljanskega okraja je trenutno 4205 obrtnih delavnic in zadržur med njimi 419 delavnic "družbenega sektorja obrti". V vseh teh podjetjih je zaposlenih brez vajencev skupno 14.536 ljudi. 7670 oseb zaposluje družbeni, 6866 pa zasebni sektor. Napram l. 1955

SLOVENC V ARGENTINI

BUENOS AIRES

Telovska procesija

v nedeljo dne 23. junija 1957 v Don Boscovem zavodu v Ramos Mejia je bila tudi letos lepa versko-narodna manifestacija. Udeležilo se je zelo veliko rojakov iz vseh slovenskih naselij na področju Vel. Buenos Airesa.

Ob desetih dop. je bila v Marijini baziliki najprej sv. maša. Imel jo je salezijanec Janko Mernik, nato je pa bila procesija po lepem parku pred Marijino cerkvijo. Vodil jo je direktor Anton Orehar. Evangelije so pri štirih s svežim cvetjem okrašenih oltarjih peli: dr. Alojzij Stare, Franček Prijatelj, Janko Mernik in Gregor Mali.

Kot vsako leto je tudi letos pevski zbor Gallus pod vodstvom dr. Savellija s svojim petjem povzdignil veličastnost tega praznika.

Po procesiji, kateri so tudi letos dale poseben sijaj dekleta v slovenskih narodnih nošah, je bil v Marijinem svetišču blagoslov z Najsvetejšim.

OSEBNE NOVICE

Na Telovo sta se poročila g. Marko Martelanc in gđ. Vanda Majcen. Poročil ju je ženinov brat č. g. Jošt Martelanc v cerkvi sv. Magdalene na Avdi Maria Salvador del Carril ob sedmih zvečer. Za priči sta bila: nevesti njen oče č. Jože Majcen, ženinu pa njegov stric g. Ado Zober. Mlademu paru želi-

je število podjetij v družbenem sektorju naraslo za 1.4%, v zasebnem pa za 3.8%.

V Celju je izšel Aškerčev zbornik. Izdal ga je Celjski odbor za lanskeletno proslavo 100 letnice Aškerčevega rojstva.

Vojno delo, vojaški založniški zavod sed. jug. armade je v svoji zbirki "Iz ratne prošlosti naših narodov" izdalo knjigo dr. Metoda Mikuža, sed. prof. na ljubljanski univerzi "Pregled razvoja NOB v Sloveniji" oziroma njegov prvi zvezek. V knjigi opisuje dogodke od 27. marca 1941 do pomladi 1942. Skoro istočasno je pri isti založbi izšla tudi knjiga dr. Franceta Škerla "Začetki partizanskega gibanja v Sloveniji".

Umrli so. V Ljubljani: Marija Hlebs, Josipina Wanek, Lovrenc Perič, upok., Marija Novak, roj. Šlosar, Jože Jurca, biv. pos. v Bukovju pri Postojni, Marija Jarc, roj. Anderluh in Jožefa Kobal, pos. na Jesenicah, Janko Potočnik, čevljarški mojster v Stari Loki, Mihael Kmet, zlatomašnik v Čatežu pri Brežicah, Ana Kržišnik, roj. Breč v Zirovnici na Gor., Anton Plešić, župnik v p. v Preski pri Medvodah, Katarina Taškar, roj. Habjan v Rudniku, Marija Kogoj na Viču, Franciška Bombač, roj. Matičič na Rakeku, Josip Polše, vrtnar in pos. na Stožicah, Marija Modic v Kranju in Martin Podkrižnik upok. na Hujah pri Kranju.

Goriška in Primorska

V Podgori je opravil srebrno sv. mašo Ivan Delpin iz Pliskovice na Krasu, podgorski rojak, nekdanj kaplan v Cerknici in župnik v Otlici.

V cerkvi sv. Mihaela pri Vrhu sta se poročila Malči Černic in Mirko Četič.

V Doberdobju je umrl Ferletič Jože, ki se je deset dni prej poročil v nekem goriškem sanatoriju z Rozino Ferfolja. Pokojni Ferletič je bil v sanatoriju več let na zdravljenju.

Goriški delavski urad je objavil, da išče mladeniče od 18. do 25. leta starosti, ki so končali peti razred ljudske šole, za delo v rudnikih zlata v Južni Afriki. Diplomiranci in podobni sploh ne pridejo v poštev.

Poročili so se: Stanko Prinčič iz Krmina in Marija Češčet iz Gorice, Viktor Vižintin, visokošolec in pevsmiki podžupan in Lidiya Boškin iz Pevme, v Dolu Anton Berlot in Ivana Peric, v Jamljah pa Aldo Stanič in Marija Pahor.

V Gorici je 17. maja — t. j. en mesec po smrti svojega brata prof. Josipa

Vsak teden ena

SEM ŠEL ČEZ GMAJNICO...

Sem šel, sem šel čez gmajnico, sem slišal pičke pet lepo, so pele pičke pesemco, od svoje ljubce grem domov.

Poprej k' se bom na breg podal, zelen klobuk na glavco djal, za nja bom dal pa perla dva, da me bo vidla dečelca.

POSREDUJEMO

Iz vrst slovenskih obrtnikov smo dobili predlog, naj bi v Svobodni Sloveniji odprli kotichek za trgovsko posredovanje. V tem kotichek naj bi slovenski obrtniki in trgovci ponudili slovenskim rojakom v nakup svoje blago po cenah "na debelo" (al por mayor). Jasno je, da naj te cene veljajo samo za naše rojake. Obrtnik, ki je pripravljen to storiti, bo sporočil upravi Svobodne Slovenije kaj prodaja in za kakšno ceno. Uprava Svobodne Slovenije bo pa vsakemu zainteresentu povedala ime in naslov prodajalca.

Svobodna Slovenija izjavlja, da je pripravljena vsrčiti to posredovanje.

Danes objavljamo prvo ponudbo:

Slovensko mizarsko podjetje je pripravljeno slovenskim rojakom, ki se zglasijo pri njem s posetnico Svobodne Slovenije prodati

kompletno spalnico za \$ 6.500.— medtem ko stane taka spalnica v trgovinah od \$ 8.000.— do \$ 10.000.—.

Cena posameznih delov je za Slovence sledeča:

Omara \$ 3.400, komoda \$ 900, postelja \$ 850, dve nočni omarnici \$ 850. Skupaj: \$ 6.500.

Okovje si mora kupiti kupec sam po svojem okusu.

Cene posameznih delov za jedilnice so pa tele:

Bayut omara \$ 3.500.—; velika miza \$ 1.500.—, stoli od \$ 150 do \$ 300.—, manjša miza štev. 15 \$ 650.—, manjša miza štev. 17 \$ 750.—, miza (tkvz. knjiga) \$ 850.—, mala mizica od \$ 120.— do \$ 200.—.

Vse to so cene na debelo. V trgovinah stanejo zgoraj navedeni predmeti vsaj 50% do 80% več.

Naslov tega slovenskega mizarskega podjetja dobite v upravi "Svobodne Slovenije".

po daljšem bolehanju umrl dr. Karel Birsar. Pok. dr. Birsar je imel do zadnje vojne odvetniško pisarno v Ajdovščini, nato pa v Gorici. Zadnja leta je v Gorici tudi poučeval na slovenski Strokovni šoli. Po letu 1947 je pripadal Slov. dem. zvezi, ki ga je pri volitvah leta 1952 za občinske volitve tudi kandidiral na svoji listi, na kateri je bil tudi izvoljen. Ta polit. skupina ga je kandidirala za občinskega svetovalca tudi pri zadnjih volitvah leta 1956. Po njegovi smrti je prišel v goriški občinski svet učitelj Albin Šuligoj.

PRIMOŽ BRDNIK

Z letalom na Japonsko — v deželo paradoksov

Seveda ni enostavno znati se v Tokiju. Tukajšnji prevaleci — samo ameriški civilisti — je čez 4.000, ne všteti uradnikov veleposlaništva itd., — mi pravijo, da morajo vedno priložiti zemljevid in navodilo v japonščini za šoferja, če koga povabijo na svoj dom.

Drugi dan po prihodu sem strmlel, ko sem opazoval, kako se Japonci med seboj pozdravljajo. V hotelu so imeli nekakšno slavlje in moški so prihajali oblečeni v črne obleke s škrici, žene pa v prekrasnih kimonih. Očividno so bile to važne osebnosti, kajti drug drugemu so se priklanjali do pasu, tako, da je bila glava vodoravna. Ženska se moškemu najprej prikloni. Tudi cigarete ženske moškim prižigajo in ko je Vida vse to videla, mi je hotela uiti nazaj v Kalifornijo.

Japonci so silno ljubeznivi ljudje in vljudni. Če le znajo nekaj angleških besed, ti radi pomagajo. Na cesti pa vljudnost nenadoma izgine in drug drugega porivajo vstran in nikomur niti na misel ne pade, da bi se opravičili. Moški gredo skozi vrata pred ženami in natakarica v restavraciji meni pristavi stol. Vidi pa ne. Prav tako meni prinesejo hrano prej kot Vidi.

Za tuje se sploh ne menijo in nihče te ne gleda z začudenjem. Živijo vzorno družinsko življenje in za družino bi dali vse. Istočasno ti pa nihče ne bo pomagal rešiti te iz goreče hiše ali potegniti te iz vode, če se boš potapljaj. Kriminala je zelo malo, veliko manj kot v Evropi ali Ameriki: osebna varnost je

za tuja običajno večja kot v New Yorku ali Chicagu.

Špoštovanje starosti in avtoritete je tukaj na veliko večji meri kot kjerkoli drugod po svetu. Skoro vsi japonski politiki so stari ljudje in le sedanji predsednik Kishi je sorazmerno mlad človek. Zanimivo je gledati n. pr. bančnega direktorja ali predsednika velikega podjetja, ko zapušča svoj urad. Tajnica mu drži aktovko, tajnik dežnik, šofer pa odpira avto — vsi trije stojijo v vrsti in se mu globoko priklonijo. Tajnica in tajnik se klanjata še, ko se avto že pelje. Še nekaj: avtomobili direktorjev so vsi črne barve, kajti to je ugledno.

Čeprav mnogi Japonci znajo angleški, se je vendar težko sporazumeti. Vsako besedo namreč vzamejo dobesedno. Tako se mi je prvo nedeljo, ko sva šla na avtobusno turo po mestu, zgodilo, da sem vprašal lepo dekle, ki nas je vodila: "Ali tu delate tudi ob nedeljah?" In odgovorila mi je vpričo Vide, prosim — "Ne, jaz sem prosta v torek!"

Neki konzul je naročil svojemu japonskemu uradniku, naj prevede angleške napise za razstavo na velesejmu, ki je bil pravkar tu: "Napišite to. Slika glavnega mesta države..." Ko si je konzul ogledal razstavo, so mu dejali, da stoji pod sliko japonski prevod: "Napišite to: Slika..."

Taksiju dopovedati kam hočeš, je težavna zadeva. Jaz sem se hitro naučil tri besede, ki mi zares pomagajo. Migi pomeni "desno", Hidate je "levo" in Massugu se pravi "naravnost". Če ga

hočem ustaviti, mu rečem "Stoppo", kar je lep "Stop".

Srečal sem že veliko Američanov in Evropejcev, ki prav dobro govorijo japonski. Citati pa zna le malokdo. Jezikoslovci pravijo, da vzame učenje japonsčine energijo za 8 jezikov. Za ušesa je prijeten jezik in blagovnečeno, dosti manj muzikaličen kot španščina ali italijansščina. Dozo pomeni "prosim", Dozo-Gozaimas pa "lepo prosim"; Arigatoh je "hvala"; Ohayoh-Gozaimas pa "dobro jutro". Vedno jih slišim govoriti Ah — so deská?, kar pomeni "a tako?"

No, to so pač prvi vtisi in nočem, da bi me imeli za strokovnjaka. V tem pogledu je najbolje povedal stari Anglež, ki živi tu že 35 let: "Danes manj razumem Japonce kot pred 34. leti". Mislim je s tem, da je to dežela paradoksov. In res jih vidiš na vsakem koraku. Ker nimajo nobenega gradbenega načrta, so najlepše hiše poleg tovarn, krasne palače poleg napol podrtih barak in v najlepšem parku nepometene steze. Vse je zelo podobno predvojnemu Beogradu ali še bolj Carigradu.

Deloma je temu krivo veliko pomankanje. Japonska je danes v težkem položaju. Le malo večja je kot Anglija s škotsko in Walesom in celo malo manjša je kot Kalifornija — pa ima skoro 90 milijonov ljudi. Skoro vse surovine morajo uvažati in riža zraste mnogo premalo za prehrambo prebivalstva. Letni prirastek je še vedno čez 19 o/oo.

Japonci so sila delavni ljudje-delajo ob petkih in svetkih, podnevi in ponoči. Ob nedeljah je vse odprto, razen bank in nekaterih trgovin. Zato pa delajo počasi in veliko manj sistematično kot n. pr. Američani ali Nemci in Angleži.

Teden dni v pisarni tu mi je bilo dovolj, da se smejem raznim prerokom, kot so bili Oswald Spengler in podobni. To je drugi svet, dragi moj. Veliko bolj je podoben vašemu v Argentini kot kateremukoli drugemu, kar se tiče efficiency!

Izvrstni so v posnemanju drugih. Vse, kar izdelujejo na svetu, dobiš tu v domači izdaji. Vendar kakovosti nikoli ne dosežejo. Tokio n. pr. ima mešanico arhitektov iz vsega sveta. Poleg najlepših japonske lesene hiše stoji angleški, nemški ali ameriški zmazek. Mesto zato ni prav nič privlačno. Najlepši del je pač cesarjeva palača. Vidiš le okope z vodnim jarkom in strašne stolpe v originalni arhitekturi. Notri te spustijo le dvakrat na leto. To in pa nekateri budistični ali šintoistični templi s pagodami — če zapreš oči in ne gledaš okolice — so res nekaj izrednega. Sicer pa mi pravijo, da Tokio ni Japonska in da so stara mesta kot Kyoto in Nara ter Nikko mnogo lepša. Vsi tuji ne morejo prehaliti krasot japonskega podeželja.

No, to bom videl šele čez nekaj tednov. Doslej sem bil izven Tokija le v Yokohami, ki pa je nemogoče pristanišče in še vaš Dock Sud ni nič slabši. Sicer pa sploh ne veš, kje se Tokio neha in se začneja Yokohama — to je vse v enem.

Morebiti sem razvajen iz Kalifornije, kjer so vse hiše pobeljene in je povsod čisto. Tu hiš sploh ne belijo in lesene hiše so čez leto dni že stare. Najslabši predeli Blonxa in Brooklyna v New Yorku imajo tak videz.

Pred vojno je imel japonski cesar položaj božanstva. To je sedaj temeljito spremenjeno. Po novi ustavi, ki jo je narekoval general Douglas MacArthur,

je cesar samo figurativni predstavnik države. Oblast je deljena med izvršno, zakonodajno in sodno. Vendar je cesar neverjetno priljubljen med Japonci. Ob nedeljah vidiš cele procesije črno uniformiranih šolarjev, ki sledijo svojim učiteljem in zastavi, ki jo nosi, ter hodijo gledat obzidje cesarske palače. Cesarju so vzeli božansko glorio, pač pa je menda osebna zasluga MacArthurja, da je spoznal nevarnost, ki je pretila Japonski od komunizma, če bi ukinili cesarstvo. Največjo zaslugo za to pa menda ima cesar sam, ki je bil itak vedno proti vojni in je pač moral prenašati soldatesko. Njegova osebna zasluga je, da je z radijskim nagovorom prekinil vojno, ki je generali niso še hoteli ustaviti.

Cesarjeva popularnost je nekaj, kar si moderen Američan ali Evropejec da nes že težko predstavlja. Je pač del tega sveta in spada med tisto, o čemer sem pisal glede spoštovanja starih ljudi in avtoritet. Demokracije, kakor jo poznamo v Združenih državah, tu nikoli ne bo. Sicer pa je tudi na Balkanu ali v Južni Ameriki nikoli take ne bo.

Vojna je prinesla veliko sprememb v japonsko življenje. Pravijo mi, da so največ pridobile žene, ki jim je danes dostop v javno življenje že veliko bolj odprt. Pa čudno: v 10 dnevih sem videl le 2 Japonki, da vozita avtomobil.

Sicer pa mi je pravil Holandec, ki živi tu že 11 let, da je vsa moška prednost pred ženami le navidezna: v javnosti je to "dežela moških", v zasebnih hišah pa je žena absolutni gospodar in v svojem domu moč nima prav nobene besede. Dežela paradoksov.

(Nadaljevanje v prihodnji številki)

SLOVENCI PO SVETU

USA

Prva polovica letošnjega leta gre h koncu. Naročnike Svobodne Slovenije, ki še nimajo poravnane naročnine, prav lepo prosimo, da jo čimprej plačajo. Naročnina znaša za pošiljanje z letalsko pošto 9 dolarjev, za pošiljanje z navadno pošto pa 6 dolarjev. V Severni Ameriki jo lahko nakazete na League of C.S.A. 238 E. 19th Str. New York 3, ali pa na trgovino z nabornimi predmeti Familia, 6116 Glass Ave, Cleveland 3, Ohio. Pri nakazilu, prosimo, navedite, da je to naročnina za Svobodno Slovenijo.

V nedeljo, dne 2. junija se je vršila v župni cerkvi sv. Vida spominska maša ameriških katoliških veteranov, ki so se je katoliški veterani udeležili v velikem številu, med njimi tudi oddelek v vojaških uniformah s puškami na ramah. Sv. mašo je opravil Msgr. Škerbec, ki je v svojem govoru razvijal misel, da je zvestoba do družine, naroda in države krščanska čednost, ki tudi zahteva, da ohranimo spomin vsem onim, ki so padli za vero in domovino.

V Clevelandu se te dni zaključujejo šole s slovesnimi graduacijami za one, ki končujejo svoje študije. Na kat. višjih šolah (neke vrste gimnazije) je bilo letos 3.138 graduantov (maturantov). Na višji šoli Notredamk je bilo 134 graduantov, med njimi 23 Slovencev. Med

temi sta bili med drugimi Milena Ovsekar, hčerka biv. poveljnika vaške straže v Cerkljah pri Kranju in Marija Sodja, hčerka biv. ravnatelja Slovenčeve uprave g. ing. Sodje. Katoliška škofija v Clevelandu šteje nad 700.000 vpisanih katoličanov. Lanski prirastek znaša nad 42.000 duš. Če upoštevamo dejstvo, da se je pred sto leti šele ustanovila v Clevelandu prva kat. župnija, je to ogromen napredek kat. Cerkve. V kat. šolah v škofiji je vpisanih nad 100.000 učencev in učenk.

ŠVICA

V Švico je pred leti zbežal iz Jugoslavije Jože Hubad, sin bivšega načelnika banske uprave dr. Josipa Hubada. Ob trdem delu v tovarni je ves čas tudi študiral. Sedaj je diplomiral in postal inženir tehnike. Čestitamo.

ANGLIJA

V cerkvi sv. Terezije, Hirwain, S. Wales sta se poročila gđc. Kornelija Marušič in g. Marijan Podpac, v Aberdane sta pa stopila pred oltar g. Vinko Zalar in gđc. Philis Bailey.

V Nuneatonu sta bila krščena Janez Slemenšek in Alice Novak.

BELGIJA

Umrli sta: V okolici Charleroi Leopold Jerman, v Hautrage pa Tomaz Gnezda.

V Waterscheju pri Limburgu sta se

društvi sv. Barbare iz Eisdena in "Slavčka" v Waterscheju dogovorili za skupno delo v bodoče. V ta namen so izvolili skupni zvezni odbor s Francem Krpačem kot predsednikom.

Rojaki v Eisdenu so postavili na oder igro "Na Visoko", v Waterscheju pa "Veseli dan ali Matiček se ženi".

FRANCIJA

Slovenskemu zdravniku v Parizu g. dr. Francu Zajdeli, znanemu kancerologu, se je rodil četrti otrok, sinček Petček. Čestitamo.

SLOVENSKI TISK V ARGENTINI

Katoliški misijoni. Junij 1957. Vsebi: Moč Cerkve (dr. Ign. Lenček); Fidei donum-Dar vere (L. L.); Ob Baragovih jubilejih pozivimo naše delo za njegovo beatifikacijo (L. L.); Baragova žejja po dušah (dr. Franc Jaklič); Baraga in Prešeren (Janez Kopač); Baragova zaveda (Karel Wolbang); Čudovit si v svojih svetnikih (Marija Brenčič-Jelen); Molimo za Baragovo beatifikacijo; Rim, Atene, Nairobi in nazaj (Maksimilijan Jezernik); Moji angeli varuhi (Urban Fack - prevedel Karel Kerševan); O narodih in ljudstvih v misijonskih deželah: Avstralija in Oceanija: Mikronezija; Po misijonskem svetu; Iz pisem slovenskih misijonarjev; Darovi za misijone; Kdo bo plačal (Herman Haec - Nik. Jeločnik); Baragovo misijonišče.

Vestnik, glasilo domobrancev in drugih protikom. borcev. Štev. 5. Vsebi: Cvetlični venec (K. Škulj); Pesem prošnje (Pik); Spominske besede slovenskim žrtvam; Ob petnajstletnici; Pregled vetrinskih dogodkov (F. Gr.); Spomini; Premisli; Matica mrtvih; Da ne pozabimo; Tako smo peli v onih dneh.

VELIKO IN LEPO ZEMLJIŠČE

V MORONU

dve kvadri od Avde Hipólito Irigoyen pri pokopališču je naprodaj po lastni ceni za \$ 35.000 v gotovini. Vprašati lastnika i moronskega zakristana ali kaplana č. g. Škulja.

Prodaj klavirsko harmoniko. Poizvedbe na Rep. de Chile 3028, San Justo.

Naprodaj je zemljišče 315 m² v San Justo za cerkvijo — 5 kvader od Plaza San Justo. Poizvedbe: Rep. de Chile 3028, San Justo.

Naprodaj je lot 880 m² na Transradio v neposredni bližini slovenske naselbine. Poizvedbe: Rep. de Chile 3028, San Justo.

JAVNI NOTAR

Francisco Raul Cascante

Escribano Público

Uruguay 387

T. E. 40 - 1605 Buenos Aires

Oči stare kmetice iz Omexa se zasvetijo.

"Prebrazena Devica je rekla Bernardki: "Pojdite k izvirku in pijte ter se umijte. Studenec je tu..."

"Bog nebeški, to ni talna voda," zakliče Bourriette in steče v Savy mlin, da bi obvestil o dogodku Antona Nicolaua. Dober mlinar se dobro razume na tri stvari: na žito, na konje, na osle in nemalo tudi na vodo. Če je treba, zna dober mlinar zajeziti potok, zna krmariti čoln in zajeti izvirek. Nicolau se strokovnjaško skloni nad vodico in skuša s prstom ugotoviti izvirek.

"Če Bourriette kaj reče," ugotovi nazadnje, "ima tisto vselej rep in glavo... To je žila, ki prihaja iz skale..."

"Potlej je Prebrazena vendar napravila čudež," zakliče ena izmed žena.

"Najti izvirek, ni lahko," reče mlinar. "Nisem izučen mojster za te stvari. Izvirek obstoji največkrat iz različnih žil, ki vodijo skupaj. Žile se prav lahko razpeljejo in potem zbogom studenec..."

Dobro bi bilo, ženske, če bi zaenkrat molčale."

Anton Nicolau in Bourriette sta se kratko posvetovala. Potlej sta šla kos poti proti državni cesti, ki gre v Tarbes in onstran Montagne des Espelgues po višinah. Tam so zaposleni kamnarji in cestni delavci z gramozom. Stari Bourriettovi prijatelji so koj pripravljene, da pomagajo v zalvalo Gospojnemu delu. Po končanem delu se s krampi na ramah odpravijo proti votlini. Večina delavcev se spravi na strmo pot, ki gre nevarno prav ob robu pečin. Nameravajo jo izboljšati in opremiti z leseno ograjo.

Dan se še ni povsem nagnil, ko je od-

DRUŠTVENI OGLASNIK

"Ne potrebujem Društva Slovencev", je izjavil nek petičen naš rojak, Morda to drži za sedanjost, Bog ve, če to drži za preteklost in bodočnost. Toda pustimo to vprašanje ob strani. Gotovo pa je eno, da Društvo Slovencev potrebuje pomoči in sodelovanja vseh Slovencev. Brez te pomoči ne bo moglo še dolgo vzdrževati slovenskih tečajev, pomagati revežem, vzdrževati slovensko pisarno, ki tolikim rojakom prav pride. Ne odlašajte torej in pristopite k Društvu Slovencev!

CERKVENA OBVESTILA

V nedeljo 7. julija popoldne bo ob 16. uri v župni cerkvi v Ramos Mejia slovesna srebrna sv. maša č. g. Janeza Kalana.

V nedeljo dne 7. julija bo v Cerkljah na Gorenjskem nova maša. Imel jo bo g. Franc Kuster, ki smo ga vsi poznali kot mlekarjevega Franceja iz Zg. Brnika. Ker se pa te njegove prve daritve ne moremo udeležiti, bo v ta namen isti dan, t. j. 7. julija sv. maša v slovenski kapeli na Ramon Falconu 4158, katere se lahko udeležijo vsi rojaki iz Cerklj, kakor tudi vsi njegovi sošolci. Po končani sv. maši se bodo lahko vsi farani in sošolci podpisali v pismu za novomašnika s čestitkami.

Naročajte in širite Svobodno Slovenijo

Plačamo do \$ 50.000.-

odstopnine za stanovanje 2 velikih ali 3 sob s pritliklinami in telefonom. Pogoji dobre zveze s centrom.

NAPRODAJ

HIŠA v Hurlinghamu 3 kvadre do tovarn Schcolnik in Siam ter kolektiva, po asfaltu. — 3 sobe, kuh., kopaln., vrt z galponom. Cena \$ 90.000.—, polovica ob vselitvi.

STAVBIŠČE v Hurlinghamu, tik ob postaji Pacífico, 10 x 36 m, starejši nasadi. — Proti gotovini.

Janko Žirovnik

DORREGO 2645 - 1º D Matr. Prof. 1321 T. E. 71 - 1223

Imam raznovrstna nakupna naročila. Poverite mi prodajo Vaše hiše, stanovanja, trgovine, podjetja itd. — Informacije brezplačno.

Jugoslovansko Sokolsko Društvo, Slovensko Društvo Edinost, Jugoslovanski Dom

VLJUDNO VABIJO VAS IN VAŠO DRUŽINO NA LETOŠNJO PROSLAVO VIDOVEGA DNE, ki bo 6. julija 1957 ob 21.30 v prostorih Jugoslovanskega Doma, J. M. Núñez 1751 — Dock Sud PO PROGRAMU PROSTA ZABAVA S PLESOM

"EUROPAK"

CANGALLO 439, oficina 119, I nadstropje

T. E. 30 - 5224 Buenos Aires pošilja v domovino iz svojega skladišča v Trstu vsakovrstne pakete z živili, šivalne stroje, dvokolesa, radijske aparate, škropilnice za vinograd in podobno.

Pošiljamo pakete, ki so po najnovejših predpisih oproščeni carine. Pošiljamo tudi vse vrste zdravil z letalsko pošto in pakete iz Argentine z živili in blagom, ki jih stranke same prinesejo. Paketi prispejo iz Trsta v roke prejemnika v okoli 25 dneh in so v celoti zavarovani. Prodaja ladijskih in letalskih vozniških kart za vse ladijske ter letalske družbe po uradnih cenah.

Uradne ure od 9.30 do 19. ob sobotah od 9. do 12.30

Naročila in denarna nakazila pošiljate na:

EUROPAK - CANGALLO 439, of. 119, 1-er. piso - Buenos Aires

FRANC WERFEL — Prevedel: KAREL MAUSER

(42)

PESEM O BERNARDKI

S. Fischer Verlag, Frankfurt am Main

Čez čas skuša njeno odsotnost po bližje razložiti:

"Včerašnji dan je bil zanjo gotovo zelo utrudljiv..."

Te besede so spet eden izmed odgovorov, s katerimi je znala Bernardka tako toplo in po človeško prikazati Nenevidno ljudem. Kdor je slišal besede iz njenih ust in pri tem gledal v njene temnorjave, mirne otroške oči, se deklici ni mogel upirati, niti ni mogel dvomiti v njeno poštenost. Videti je bilo, da se včerašnje požiranje zemlje, davljenje in bruhanje v hipu ni zdelo več tako ponižujoče. Gospa je imela v narčtu nekaj nepojmljivega, toda nameravane. Bog vedi kaj. Pri tem je preveč zahtevala od svoje posredovalke. Videlo se bo, kako bo naprej. Nekaj žena ima spet solze v očeh. Bernardkin odgovor gre od ust do ust. Nihče pa se ne briga za moko kepo zemlje v desnem kotu votline.

Bliskavica v Bourriettovih očeh je izginila. Ostala pa je lahna meglica, ki je nadomestila temnosivo meglo. Skozi to lahko meglo vidi predmete precej razločno. Prepričan je, da je povzročila čudež mokra zemlja iz Massabielle. K doktorju seveda ne gre. Ta bi ga nemara pripravil do negotovosti in na ta način zavajal popolno ozdravljenje. Bourriette je trdno odločen, da bo nadaljeval z zdravljenjem. Do sedaj je govoril o nenadnem zboljanju z nekaterimi ljudmi.

Večina se mu je smejala, zanimivo, da so bili vmes dva ali tri nekdani prijatelji, od katerih bi najprej pričakoval razumevanje. Kamnarji in cestni delavci so posebna bratovščina, ki imajo prav posebnega duha. So to revni in zgodaj ostareli možje. Če se zgodi — in to se je v prejšnjih časih zgodilo — da kdo zadene v loteriji, potem toliko časa vzdržuje druge, dokler le kaj ostane od ambe ali terne. Kamnarji in cestni delavci niso nič bolj pobožni kakor drugi ljudje v Bigorre. Če pa bi se na kom izmed njih zgodil čudež, bi ga pozdravili kot krasen uspeh svoje bratovščine. Tako so tudi svojega starega prijatelja, ki jim je razodel zboljanje, priznavajoče ogledovali.

Okrog tretje ure odide Luiz Bourriette k Massabielli, da bi si vzel novo vrečko prsti. Pri votlini je našel gručico žena, ki so se sklanjale prek šibkega izvirk. Iz mokre kepe zemlje si je utiral pot skozi pesek proti potoku Savy. Izvirek ni bil večji kot opek trak vode, ki po nenavadni poletni nevihti teče po vrtnih poteh. Vendar je bil videti živahen in trdoživ, kar je kazalo na dober dotok.

"Kaj je to?" strmi Bourriette.

"Molile smo rožni venec," odvrne ena izmed žena, ko se je nenadoma prikazala voda. "Prej je nismo opazile..."

"Saprabolt," zaživzga Bourriette. "To ni videti talna voda, temveč pravi studenec."

ESLOVENIA LIBRE

Editor responsable: Milos Stare

Redactor: José Kroselj

Redacción y Administración: Ramón Falcón 4158, Buenos Aires Argentina

CORREO ARGENTINO Central B	FRANQUEO PAGADO Concesión Nº 5775
	TARIFA REDUCIDA Concesión Nº 3824
Registro Nacional de la Propiedad Intelectual No. 527777	

OBVESTILA

Slovenska fantovska zveza in Slovenska dekliska organizacija bosta skupno počastili spomin vseh padlih domobrancev v nedeljo 14. julija.

Mlajši člani in naraščajniki SFZ imajo v nedeljo 30. junija sestanek ob polstirih na pristavi v Moronu. Pred in po sestanku razvedrilo ob žogi in športu.

Redni sestanek SFZ bo v nedeljo 7. julija po mladinski sv. maši v Slovenski hiši. Predavanje bo imel g. dr. Kačar. Vsi lepo vabljeni. Odbor SFZ

Slovensko Društvo Edinost že danes opozarja na svoj družabni večer, ki bo dne 3. avgusta t. l. zvečer pri Deklevi v Buenos Airesu.